

VIDURINIO UGDYMO EVANGELIKŲ REFORMATŲ TIKYBOS BENDROSIOS PROGRAMOS ĮGYVENDINIMO REKOMENDACIJOS

Įgyvendinimo rekomendacijų projektą rengė

Rasa Mardosaitė, kun.Rimas Mikalauskas

Turinys

1. Evangelikų reformatų naujo turinio mokymo rekomendacijos.....	1
2. Veiklų planavimo ir kompetencijų ugdymo pavyzdžiai.....	2
2.1. ILGALAIKIO PLANO RENGIMAS.....	2
2.1. III gimnazijos klasė.....	2
2.2. IV gimnazijos klasė.....	5
3. Skaitmeninės mokymo priemonės, skirtos BP įgyvendinti.....	6
4. Literatūros ir šaltinių sąrašas.....	7
5. Užduočių ar mokinių darbų, iliustruojančių pasiekimų lygius, pavyzdžiai.....	7
5.1. III gimnazijos klasė.....	7
5.2. IV gimnazijos klasė.....	7

1. Evangelikų reformatų naujo turinio mokymo rekomendacijos.

Naujas turinys

Naujoji evangelikų reformatų tikybos programa yra sudaryta

Naujosios evangelikų reformatų tikybos programos ašis yra Šventojo Rašto naratyvas, atskleidžiamas Atpirkimo istorijos kontekste. Visos keturios pasiekimų sritys (Šventojo Rašto pažinimas, Tikėjimo turinio pažinimas, Bažnyčia ir liturgija, Biblinis dvasingumas, Moralė ir etika: žmogus ir pasaulis), atitinkančios ir 5 pažinimo sritis, atskleidžiamos įvairiais aspektais nagrinėjamų bibliinių istorijų fone, nepaleidžiant iš akių viso Šventojo Rašto naratyvo vienovės. Visos pasiekimų sritys išsiskleidžia nuo Šventojo Rašto autoriteto ir naratyvo pažinimo iki asmeninio dvasingumo praktikos, moralinių nuostatų įgyvendinimo šeimos, bendruomenės, visuomenės kontekste.

Naujoje programoje pažintis su Šventojo Rašto naratyvu vyksta spiralės principu, siejant naują mokymosi turinį su ankstesniu. Pradinėse klasėse mokiniai susipažįsta su pagrindiniais Biblijos veikėjais ir įvykiais, mokomi pastebėti jų tematinės sąsajas. 5-8 klasėse formuojamas istorinis chronologinis pamatas, padedama atrasti kaip Biblijos istorijos, veikėjai, su kuriais susipažino pradinėse klasėse jungiasi tarpusavyje ir siejasi su Atpirkimo istorija. Mokiniai supažindinami su kiekviena Biblijos knyga, mokoma pastebėti, kad Jėzus Kristus yra centrinis viso Biblijos naratyvo veikėjas, vystomas supratimas, kaip Dievas save apreiškia per savo Žodį. 9-10 klasėse mokoma studijuoti Šventąjį Raštą per Malonės Sandoros prizmę.

Mokant tikybos pagal evangelikų reformatų programą yra siūloma, pasitelkiant patyrimines veiklas, refleksiją, diskusijas, projektinį mokymą, gyvenimo ir tikėjimo klausimus padaryti prieinamus ir prasmingus mokiniams.

Ankstesniąją Evangelikų reformatų tikybos programą galima naudoti kaip papildomą medžiagą, tačiau naujoji programa yra pateikta kitokia sąranga, yra detalesnė, konkretesnė ir orientuota ne į žinias, o į kompetencijas, ugdant conceptualaus mąstymo gebėjimus.

2. Veiklų planavimo ir kompetencijų ugdymo pavyzdžiai.

2.1. ILGALAIKIO PLANO RENGIMAS

Dėl ilgalaikio plano formos susitaria mokyklos bendruomenė, tačiau nebūtina siekti vienodos formos. Skirtingų dalykų ar dalykų grupių ilgalaikių planų forma gali skirtis, svarbu atsižvelgti į dalyko(-ų) specifiką ir sudaryti ilgalaikį planą taip, kad jis būtų patogus ir informatyvus mokytojui, padėtų planuoti trumpesnio laikotarpio (pvz., pamokos, pamokų ciklo, savaitės) ugdymo procesą, kuriame galėtų būti nurodomi ugdomi pasiekimai, kompetencijos, sąsajos su tarpdalykinėmis temomis. Planuodamas mokymosi veiklas mokytojas tikslingai pasirenka, kurias kompetencijas ir pasiekimus ugdys atsižvelgdamas į konkrečios klasės mokinių pasiekimus ir poreikius. Šį darbą palengvins naudojimas [Švietimo portale](#) pateiktos BP [atvaizdavimu](#) su mokymo(si) turinio, pasiekimų, kompetencijų ir tarpdalykinių temų nurodytomis sąsajomis.

Kompetencijos nurodomos prie kiekvieno pasirinkto koncentro pasiekimo.

Spustelėjus ant pasirinkto pasiekimo atidaromas pasiekimo lygių požymių ir pasiekimui ugdyti skirto mokymo(si) turinio citatų langas.

Tarpdalykinės temos nurodomos prie kiekvienos mokymo(si) turinio temos. Užvedus žymeklį ant prie temų pateiktos ikonėlės atsiveria langas, kuriame matoma tarpdalykinė tema ir su ja susieto(-ų) pasiekimo(-ų) ir (ar) mokymo(si) turinio temos(-ų) citatos.

Daugiau ilgalaikių planų pavyzdžių galima rasti [Švietimo portale](#) atvaizdavime [Evangelikų reformatų tikyba \(emokykla.lt\)](#) varnele pažymint *Ištekliai* ir pasirenkant *Ilgalaikiai planai ir kt.* punktą arba bendrosios programos *Igyvendinimo rekomendacijų* pateikime OneNote formatu skyrelyje *Veiklos planavimo pavyzdžiai*.

2.1. III gimnazijos klasė

III gimnazijos klasė

MOKYMO IR MOKYMOSI TURINYS/ILGALAIKIS PLANAS

Eil. nr.	Tema/ etapo (ciklo) pavadinimas (kontroliniai darbai, mokinių įsivertinimas)	Numatomos valandos	Orientacinė temos įvykdymo data	Vertinimo būdai ir formos	Ugdymas kitose aplinkose, atviros pamokos. Galimos veiklos	Pastabos
1.	Supažindinimas su reformatų tikybos programa, vertinimo ir įsivertinimo kriterijais ir	1	Rugsėjis	Pokalbis		

	būdais					
2.	<p>Įsitikinimų svarba krikščioniškos pasaulėžiūros ir vertybių raidai</p> <p>34.1.1. Biblijos neklaidingumas.</p> <p>34.4.1. Asmeninės Biblijos studijos.</p>	1-3	Rugsėjis	Pristatymas ir refleksija	I a. karikatūrų ir O.Wilde <i>De Profundis</i> citatų pristatymas ir refleksija	
3.	<p>Biblinio apreiškimo išskirtinumas pasaulio religijų kontekste.</p> <p>34.1.1. Biblijos neklaidingumas</p> <p>34.2.1. Šventoji Trejybė.</p> <p>34.2.2. Kristologija ir eschatologija.</p> <p>34.3.1. Kenčianti ir pergalinga Bažnyčia.</p>	3	Spalis		Dievo Trejybė, kaip krikščioniškojo tikėjimo šerdis; iliustracijų ir pavyzdžių analizavimas	
4.	<p>Krikščionybės santykis su judaizmu: ST pažadų, pranašysčių, įstatymo nuostatų ir provaizdžių išsipildymas Jėzuje Kristuje.</p> <p>34.1.1. Biblijos neklaidingumas.</p> <p>34.4.1. Asmeninės Biblijos studijos.</p>	2-3	Lapkritis	Apklausa raštu		
5.	<p>Krikščionybė ir erezijos.</p> <p>34.1.1. Biblijos neklaidingumas.</p> <p>34.2.1. Šventoji Trejybė.</p> <p>34.2.2. Kristologija ir</p>	6-7	Gruodis-sausis	Apklausa raštu		

	escahtologija. 34.3.1. Kenčianti ir pergalinga Bažnyčia 34.4.2. Bendrystė.					
6.	Krikščioniškos teologijos raida III-IV a. 34.1.1. Biblijos neklaidingumas. 34.2.3 Krikščioniškosios konfesijos.	6-7	Sausis-vasaris-kovas	Apklausa raštu	Dokumentinio filmo “Konstantinas Didysis” peržiūra ir aptarimas; tekstų analizė	
7.	Tūkstantis krikščioniško pasaulio metų (V-XV a.) 34.1.1. Biblijos neklaidingumas. 34.3.1. Kenčianti ir pergalinga Bažnyčia 34.3.2. Reformacija. 34.2.3 Krikščioniškosios konfesijos.	3-5	Balandis			
8.	Reformacija. 34.1.1. Biblijos neklaidingumas. 34.3.2. Reformacija. 34.5.1. Reformacijos idėjos mene ir politikoje.	3-5	Gegužė-birželis			
9.	Tikybos programų apibendrinimas, refleksija ir įsivertinimas.	1	Birželis			
	Rezervinis laikas	4-6				
	Valandų skaičius	35				

2.2. IV gimnazijos klasė

Pateiktame ilgalaikio plano pavyzdyje pateikiamas Bendruosiuose ugdymo planuose dalykui numatyto valandų skaičiaus paskirstymas:

- stulpelyje *Mokymo(si) turinio sritis, tema* yra pateikiamos Evangelikų reformatų tikybos bendrosios programos (toliau – BP) mokymosi turinio sritis ir tema, kurią mokytojas gali pasipildyti/pasikeisti savo nuožiūra;
- stulpelyje *Val. sk.* yra nurodytas galimas nagrinėjant temą pasiekimams ugdyti skirtas pamokų skaičius. Lentelėje pateiktą pamokų skaičių mokytojas gali keisti atsižvelgdamas į mokinių poreikius, pasirinktas mokymosi veiklas ir ugdymo metodus.

Bendra informacija:

Mokslo metai _____

Pamokų skaičius: 1 pamoka per savaitę , iš viso 35 pamokos

Vertinimas:

EIL. NR.	MOKYMO SI TURINIO SRITIS, TEMA	NUMATOMOS VALANDOS
1.	Ko mokysimės šiais metais? Supažindinimas su evangelikų reformatų tikybos programa, IV gimnazijos klasės mokymosi turiniu, pasiekimų vertinimo ir įsivertinimo kriterijais.	1
2.	36.1. Šventasis Raštas kaip tikėjimo pamatas.	7
	36.1.1. Biblijos interpretavimas.	
3.	36.2. Tikėjimo pagrindai.	7
	36.2.1. Reformuoto mokyimo išpažinimai	
	36.2.2. Egalitarinė ir komplementarinė pasaulėžiūra	
4.	36.3. Kristaus Bažnyčia ir konfesinė tapatybė.	6
	36.3.1. Evangelinio pamaldumo išraiškos.	
	36.3.2. Bažnytinės tarnystės.	
5.	36.4. Krikščioniško gyvenimo pagrindai.	7
	36.4.1. Asmeninis pamaldumas ir liudijimas.	
6.	36.5. Vakarų kultūros iššūkiai ir etinis imperatyvas gyvenimui visuomenėje.	6
	36.5.1. Krikščionybė ir kultūra.	
7.	Ko išmokau per šiuos metus? Refleksija ir įsivertinimas	1

3. Skaitmeninės mokymo priemonės, skirtos BP įgyvendinti.

Nuorodos paskutinį kartą žiūrėtos 2023-01-07

Nr.	Pavadinimas	Trumpa anotacija	Nuoroda
1	Skaitmeninė Biblijos programa	Puikus Biblijos studijavimo įrankis, kuris padeda greičiau atrasti Biblijos eilutę pagal ieškomą tematiką, raktinį žodį, gretinti Biblijos vertimus įvairiomis kalbomis.	http://www.ebiblija.lt/cgi-bin/bible/search.py
2	Skaitmeninė Biblijos programa	Svetainė, skirta visiems, besidomintiems Šventuoju Raštu, trokštantiems ir mėginantiems gilintis į „Dievo atsiminimus apie jo rūpestį žmogumi bėdoje ir žmogaus prasmės bei laimės ilgesį“ (prel. A. Rubšys)	https://biblija.lt/
3	Naujasis miesto katekizmas	Klausimų-atsakymų forma pateiktos svarbiausios evangelinio tikėjimo doktrinos, pritaikytos paprastiesiems žmonėms pažvelgti į gyvenimo realijas bibliiniu žvilgsniu.	http://nmk.kmok.lt/
4.	Biblijos žemėlapių programėlė (anglų kalba)	Interaktyvi Biblijos programėlė, suteikianti galimybę, skaitant Biblijos tekstą pamatyti minimą geografinę vietovę žemėlapyje, bet ir sužinoti apie šios vietovės ypatumus įvairiais istoriniais etapais.	https://www.ploughboy.org/
5.	Biblijos programėlė vaikams	Interaktyvūs Biblijos pasakojimai jaunesniojo amžiaus mokiniams	Bible App for Kids - Resources for Parents and Churches
6.	Vaikų pamokėlės	Pagal Biblijos programėleje pateiktus Biblijos pasakojimus vaikams (bibleappforkids) sukurtas pamokėlės vaikams.	Naujausi - Krikščioniški filmai (kristoteka.lt)
7.	Biblijos projektas	Animuoti Biblijos knygų ir temų paaiškinimai.	Biblijos projektas - YouTube
8.	Super knyga	Animuotos Biblijos istorijos, kuriose dalyvauja trys herojai iš šiuolaikinio pasaulio.	""Superknyga"" įrašai - Krikščioniški filmai (kristoteka.lt)
9.	Dievo pasakojimas	Trumpi animuoti pasakojimai apie Biblijos veikėjus.	""Dievo pasakojimas"" įrašai - Krikščioniški filmai (kristoteka.lt)/

10.	Šviesos nešėjai	Animuotos istorijos apie istorinius krikščionybės veikėjai (anglų kalba)	https://torchlighters.org/
11.	Giesmelės, Biblijos pasakojimai	Audio pasakojimai pagal Biblijos istorijas su audio pasakojimų herojų pamąstymais, apibendrinimais ir pritaikymu gyvenimui, giesmelių įrašai.	https://www.zvaigzdele.lt/
12.	Biblijos užduotėlės	Virtualios Biblijos pamokėlės su paruoštomis užduotėlėmis	https://evangelija.lt/articles/vaikams/
13.	Svetainė apie krikščionybės pagrindimą ir apgynimą.	Apologetika.lt siekia pristatyti intelektualiai pagrįstą krikščionišką tikėjimą bei atsakyti į jį nukreiptą kritiką, tuo pačiu skatinant civilizuotą dialogą su prieštaraujančiais	https://apologetika.lt/

Sąrašas dar pildomas

4. Literatūros ir šaltinių sąrašas.

1. Gordon D. Fee; Douglas Stuart. *Kaip skaityti ir aiškinti Bibliją*. Vilnius: Ganytojas, 2018..
2. Williamson, G.I. *Heidelbergo katekizmas. Studijų vadovas*. Vilnius: Reformų literatūros centras, 2010.
3. Sally Lloyd-Jones. *Biblijos pasakojimai apie Jėzų. Kiekviena istorija šnabžda Jo vardą*. Vilnius: Ganytojas, 2018.
4. Walter M. Dunnnett. *Geriau pažinkime Bibliją. Naujojo Testamento apžvalga*.
5. John R. Cross. *Nepažįstamasis kelyje į Emausą*.
6. Marian M. Schoolland. *Veskime mažuosius pas Dievą*.
7. Marty Machowski. *The Ology: Ancient Truths Ever New*. New Growth Press, 2015.

Sąrašas dar pildomas

5. Užduočių ar mokinių darbų, iliustruojančių pasiekimų lygius, pavyzdžiai.

5.1. III gimnazijos klasė

5.2. IV gimnazijos klasė